

Projev na národní cyklokonferenci v Hodoníně 9/10/2024

Naše země není rájem cyklistů. Můžeme se ptát, proč není. Ale můžeme to také změnit. Právě o tom je dnešní konference.

Zamysleli jste se někdy nad tím, jak u nás lidé kolo vnímají? Možná jste se ptali lidí kolem Vás a zjistili, že jejich vnímání je odlišnější, než to Vaše. Možná Vám řekli, jak se cítí na kole a jak vnímají cyklisty na silnici, pokud řídí auto. Často je to odlišný pohled. Ale proč?

Možná bychom se měli ohlédnout do historie. Český stát byl v novodobých dějinách orientovaný na průmysl. Již koncem 19. století vznikaly podniky, které daly základ pozdějším průmyslovým gigantům: Škodovka, ČKD, Tatra, Vítkovice. Z původně zemědělského státu se postupně v minulém století stávalo Československo stále průmyslovějším. Z těžkého průmyslu se postupně přeorientovalo na ten lehčí spojený s výrobou vozidel. Aut, tramvají a nákladáků. Naše ekonomika nyní patří k těm nejvíce orientovaným na výrobu aut v Evropě. Stát z výroby aut prosperuje a prosperují z ní i jeho obyvatelé. Jsou to ale jen pozitiva, co nám tohle místo na vrcholu přináší?

Říká se, že šaty dělají člověka. Jsou to ale jen šaty? Zatímco v Dánsku či Holandsku se nebojí na kolo sednout ministr či premiérka, naši ministři jen opatrně využívají služeb národního železničního dopravce. Na kolo se odvážili sednout jen v Bruselu v rámci promo cyklojízdy. Světlou výjimkou byli dva mladší ministři, kterým jejich dojíždění do práce na kole ale moc dlouho nevydrželo. Proč asi?

To, co musíme změnit, je myšlení lidí. Přijet na jednání na kole místo autem nemá být vnímáno jako projev sociální nouze, ale jako trend moderního myšlení preferujícího udržitelnou dopravu a zdravý životní styl. Nesmíme se bát projevit svůj názor doložený vlastní zkušeností. Dodnes si pamatuji, jak reagoval známý starší projektant, když jsme ho žádali o doplnění cyklostanů do nového řešení přestupního uzlu. Nahlas zapochyboval o tom, kolik zpotených a špinavých cyklistů tam bude parkovat. Tak jsem se zvedla a ukázala mu, jak ten zpotený a špinavý cyklista pohybující se na kole po městě vypadá. „Přijela jsem na kole,“ řekla jsem a předvedla přítomným své šaty a boty na kramfleku. Myslím, že pan projektant na cyklisty v dalších takových projektech už nezapomene.

Také Vám říkají, když někam přijedete na kole, jaký jste sportovec či sportovkyně? A co s tím děláte? Necháte autory výroky v bludu nebo jim oponujete? Česká republika má spoustu cyklistů, většina z nich ale stále vnímá kolo jen jako volnočasovou aktivitu. Jak tohle můžeme změnit? Pomůže nám lepší infrastruktura? Jistě ano. Pomůže nám bikesharing? Ano, i sdílená kola, o které se po zaparkování nemusíte bát jako o svého vlastního dvoukolého miláčka, mohou pomoci. Ostatně byl to jeden z hlavních důvodů úspěchu prvního velkého bikesharingového systému – pařížského Vélibu. Proč si tolik Pařížanů oblíbilo sdílená kola? Protože starost o parkování i servis s nimi prostě nemáte.

Co tedy děláme špatně, že stále nejsme zemí vstřícnou k cyklistům? Možná málo vysvětlujeme. Možná špatně argumentujeme. Prostě jsme špatní cykloadvokáti. Bijeme se za naši věc? Možná ano, ale ne dost a ne dobře. Vyzývám vás tedy: Staňte se cykloadvokáty a hledejte argumenty pro vítězství našeho klienta – cyklistiky. Věřím, že naše děti to v budoucnu ocení.

Letošní cyklokonference prostě není o ničem jiném než o hledání odpovědí na otázku: Co pro to můžeme udělat my? Jaké je poslání nás, cykloambasadorů?

Radka ŽÁKOVÁ (cykloRADKA), plzeňská cyklokoordinátorka a editorka www.plzenskonakole.cz